

MILJÖUTSKOTTETS UTLÅTANDE 37/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel

Till ekonomiutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 oktober 2009 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utsläppshandel (RP 212/2009 rd) till ekonomiutskottet för beredning och bestämde samtidigt att miljöutskottet ska lämna utlåtande i ärendet till ekonomiutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Päivi Janka, arbets- och näringsministeriet
- konsultativ tjänsteman Magnus Cederlöf, miljöministeriet.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Finsk Energiindustri rf
- Finlands Naturskyddsförbund rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I propositionen ingår sådana nödvändiga ändringar i lagen om utsläppshandel som följer av genomförandet av direktivet och utskottet har inga invändningar på den punkten. Men det framhåller följande i sammanhanget.

Utskottet anser att systemet med utsläppshandel är ett kostnadseffektivt och fungerande sätt att reducera koldioxidutsläpp. Syftet med propositionen är att genomföra de ändringar som följer av det justerade utsläppshandelsdirektivet. Deras syfte är i sin tur att göra systemet effektivare och utvidga tillämpningsområdet. Utskottet tillstyrker ändringarna för att förbättra systemets effektivitet, utvidga tillämpningsområdet och undanröja oklarheter.

Ändringarna i utsläppshandelsdirektivet under utsläppshandelsperioden 2013—2020 inne-

bär en övergång till det europeiska systemet för utsläppshandel. De nationella befogenheterna att bestämma t.ex. om reglerna för gratistilldelning och utauktionering av utsläppsrätter flyttas över på kommissionen. De viktigaste ändringarna i propositionen gäller utvidgningen av systemet och därmed skyldigheten för de nya anläggningar som kommer att omfattas av tillämpningsområdet att lämna uppgifter. För gratistilldelningen av utsläppsrätter och fastställande av den totala mängden utsläppsrätter under utsläppsperioden 2013—2020 behövs det uppgifter om utsläpp från de nya sektorerna och anläggningarna.

Från miljökonsekvenssynpunkt är det mest centrala i systemet med utsläppshandel hur den totala kvoten för växthusgasutsläpp fastställs och systemets räckvidd. För den totala kvotens del hänvisar utskottet till internationella avtals-

förhandlingar och poängterar att EU har åtagit sig att minska utsläppen med 30 i stället för 20 procent, om det går att sluta ett internationellt avtal om att de övriga utvecklade länderna åtar sig att minska utsläppen lika mycket och de ekonomiskt längst utvecklade u-länderna åtar sig att delta i tillräcklig omfattning utifrån sitt ansvar och sin kapacitet.

Utvidgningen av tillämpningsområdet för utsläppshandel gör i princip systemet effektivare i och med att det tar upp nya växthusgaser som dikväveoxid och sådana anläggningar som för tillfället inte har några skyldigheter att minska sina utsläpp. Utsläppshandeln främjar den förnybara energins konkurrenskraft och användning och uppmuntrar därmed att ta fram och införa kolsnål teknik.

Det nya utsläppshandelsdirektivet kommer att innehålla både kvalitativa och kvantitativa begränsningar för användningen av projektmekanismer, men reglerna om dem utkristalliseras först i kommittéförfarandet. Detsamma gäller auktionering av utsläppsrätter, harmoniserade regler för gratistilldelning, industrisektorer med risk för koldioxidläckage och många andra frågor.

Utskottet noterar att flera av de nya frågorna har ett nära samband med de internationella förhandlingarna om en global miljökonvention för tiden efter 2012. Därmed råder det stor osäker-

het om allt från hur högt det egentliga utsläppsminskningmålet ska ställas. Utskottet hänvisar till sitt utlåtande MiUU 9/2008 rd om en U-skrivelse om ändring av utsläppshandelsdirektivet och poängterar här att inkomsterna av auktioner bör kunna användas för att främja miljöinvesteringar, inte minst i förnybar energi och energieffektivitet. Att öronmärka medel för detta är ett problem med tanke på grundlagen, men i stället för att införa tvingande bestämmelser bör man försöka nå samma mål på nationell basis genom att använda medel för de här ändamålen. Möjligheten att använda projektmekanismer ökar systemets kostnadseffektivitet och förbättrar tekniköverföringen till u-länder. Det bereder samtidigt väg för att utnyttja system som mekanismerna i den globala klimatpolitiken. Utskottet inskräpper att vi med inhemska krafter måste uppfylla minst 50 procent av vårt utsläppsminskningssåtagande, att utveckling som stöds med projektmekanismer bör vara så hållbar som möjligt med stor potential för utsläppsminskning och att projektmekanismernas miljökonsekvenser och sociala konsekvenser måste vägas in.

Utlåtande

Miljöutskottet anser

att ekonomiutskottet bör beakta det som sägs ovan.

Helsingfors den 20 november 2009

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Pentti Tiusanen /vänst
medl. Christina Gestrin /sv
Timo Heinonen /saml
Timo Juurikkala /gröna
Antti Kaikkonen /cent
Timo Kaunisto /cent
Timo Korhonen /cent

Merja Kuusisto /sd
Markku Laukkanen /cent
Tapani Mäkinen /saml
Sanna Perkiö /saml
Tarja Tallqvist /kd
Pauliina Viitamies /sd
Anne-Mari Virolainen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Ekroos.